

สรุปผลการวิจัยฉบับย่อ

1. **ชื่อเรื่อง** ศึกษาการรับรู้ และการปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด – 3 ปี กรณีศึกษา: พ่อแม่เด็กแรกเกิด – 3 ปี ที่มารับบริการ ณ คลินิกเด็กดี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา

2. ชื่อผู้ศึกษา

- 1) วิไลพร ชูกำเนิด นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์และการวิจัย ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา
- 2) ไอลดา เจ๊ะหะ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา
- 3) กนกพร นากปาน พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ คลินิกเด็กดี ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา
- 4) จันทรา โกศัยกานนท์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ คลินิกกุมารเวชกรรม ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา

3. บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ และระดับการปฏิบัติจริง รวมถึงความสัมพันธ์การรับรู้กับการปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด- 3 ปี กลุ่มตัวอย่างคือพ่อแม่เด็กแรกเกิด-3 ปี ที่มารับบริการ ณ คลินิกเด็กดี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา ในวันที่ 1-31 ตุลาคม 2555 ที่สมัครใจเข้าร่วมวิจัยและตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 281 คน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความสัมพันธ์การรับรู้กับการปฏิบัติจริง โดยวิธี PPMR (Pearson Product Moment Correlation)

ผลการศึกษา พบว่า การรับรู้ของพ่อแม่เด็กแรกเกิด-2 เดือนภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมากและมาก การรับรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสะดุ้งผวา หรือหยุดฟังเสียงเวลามีเสียงดังเหมือนกัน การรับรู้ของพ่อแม่เด็กอายุ 3-4 เดือนภาพรวมอยู่ในระดับมากไม่แตกต่างกัน การรับรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การส่งเสียงแสดงความไม่พอใจ หรือทำท่าหงุดหงิดเมื่อพ่อแม่หรือคนรู้จักเดินจากไปเหมือนกัน การรับรู้ของพ่อแม่เด็กอายุ 5-6 เดือนภาพรวมอยู่ในระดับมากไม่แตกต่างกัน การรับรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การจ้องดูปากคน และการเลียนเสียงตามเมื่อมีคนมาเล่นเสียงด้วย, การเริ่มจดจำชื่อ สิ่งของต่าง ๆ ได้ดีขึ้น การรับรู้ของพ่อแม่เด็กอายุ 9-15 เดือนภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมากไม่แตกต่างกัน การรับรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การพูดคำอื่นที่มีความหมายได้ 2-3 คำ เช่น นก แมว การรับรู้ของพ่อแม่เด็กอายุ 16-24 เดือนภาพรวมอยู่ในระดับมากและค่อนข้างมาก การรับรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การพูดโต้ตอบได้เข้าใจ, การพูดได้ 2 คำติดต่อกันได้ยาวขึ้น เช่น เอานม กินน้ำ แม่อุ้ม กินขนม การรับรู้ของพ่อแม่เด็กอายุ 25-36 เดือนภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมากและมาก การรับรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การบอกชื่อ นามสกุลตนเองได้, การเข้าใจเพศชาย-หญิง

การปฏิบัติจริงของพ่อแม่เด็กแรกเกิด- 2 เดือนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดไม่แตกต่างกัน การปฏิบัติจริงการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การพูดคุยขณะให้ลูกดูนมแม่ หรือเปลี่ยนผ้าอ้อม หรืออาบน้ำเหมือนกัน การปฏิบัติจริงของพ่อแม่เด็กอายุ 3-4 เดือนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดไม่แตกต่างกัน การปฏิบัติจริงการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเล่นิทาน ร้องเพลง เหย่งกล่อมเวลาให้นอนเหมือนกัน การปฏิบัติจริงของพ่อแม่เด็กอายุ 5-6 เดือนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดไม่แตกต่างกัน การปฏิบัติจริงที่มี

คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การพูดด้วยน้ำเสียงที่หลากหลาย เช่น เสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ เสียงทุ้ม เสียงแหลม เหมือนกัน การปฏิบัติจริงของพ่อแม่เด็กอายุ 9-15 เดือนภาพรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด การปฏิบัติที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเล่านิทาน อ่านหนังสือ ร้องเพลงเหมือนกัน การปฏิบัติจริงของพ่อแม่เด็กอายุ 16-24 เดือนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดไม่แตกต่างกัน การปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การอ่านหนังสือออกเสียงให้เด็กฟังเมื่อเด็กพร้อมเหมือนกัน การปฏิบัติจริงของพ่อแม่เด็กอายุ 25-36 เดือนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด การปฏิบัติที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสอนให้ลูกรู้จักเพศชาย-หญิง เช่น พ่อเป็นผู้ชาย แม่เป็นผู้หญิงเหมือนกัน

ความสัมพันธ์การรับรู้และการปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด-3 ปีภาพรวมการรับรู้ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการปฏิบัติจริง เว้นแต่พ่อแม่เด็กกลุ่มอายุแรกเกิด-2 เดือน, อายุ 9-15 เดือน, 25-36 เดือน ที่การรับรู้กับการปฏิบัติจริงมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทนำ

พัฒนาการทางภาษาเกิดจากการทำงานร่วมกันของสมองส่วนต่าง ๆ ซึ่งถูกกำหนดโดยปัจจัยทางพันธุกรรมของเด็ก และสิ่งแวดล้อมหรือการเลี้ยงดู เป็นพื้นฐานการเรียนรู้เพิ่มเติม การพัฒนาสติปัญญาในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การเข้าสังคมและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เด็กช่วงปฐมวัยจะมีพัฒนาการทางภาษาที่เปลี่ยนแปลงก้าวหน้าอย่างรวดเร็วโดยอาศัยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเด็กและสิ่งแวดล้อม¹ ดังนั้นการรับรู้ของพ่อแม่จะมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของลูกให้สมวัยได้ตามช่วงอายุ

จากการสำรวจภาวะสุขภาพคนไทยครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. 2551-2552 พบว่า เด็กอายุ 18-23 เดือน ร้อยละ 1.0 (4 คน จากจำนวนทั้งหมด 259 คน) ยังพูดไม่ได้ แต่ถ้าไม่นับรวมคำคั่นเคย พบว่า ร้อยละ 8.5 (22 คนจากจำนวนทั้งหมด 260 คน) ยังพูดไม่ได้ ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สงสัยว่าเด็กมีพัฒนาการการพูดล่าช้า ส่วนด้านความเข้าใจภาษา พบว่า ร้อยละ 84.3 สามารถชี้อวัยวะตามคำบอกอย่างน้อยหนึ่งส่วนได้ ร้อยละ 15.7 ยังทำไม่ได้ และผลการประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 0-5 ปีโดยใช้เครื่องมือ Denver II ในปี พ.ศ. 2550 กรมอนามัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการโดยรวมปกติ ร้อยละ 67.7 ต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนดไว้ ร้อยละ 90 และต่ำกว่าผลการประเมินเมื่อปีพ.ศ. 2547 และ พ.ศ.2542 ที่พบว่า พัฒนาการสมวัยร้อยละ 72.0 และ 71.7 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านภาษาและความสามารถในการพูดค่อนข้างช้า ซึ่งลดลงจากร้อยละ 86.3 ในปี พ.ศ. 2542 เหลือร้อยละ 78.2 ในปี 2550 และพบว่าผู้เลี้ยงดูเด็กกลางวันส่วนใหญ่เป็นแม่ ปู่ย่าตายาย ร้อยละ 45.5 เท่านั้นที่มีการเล่านิทาน 5 วันขึ้นไปต่อสัปดาห์ และจากรายงานการสำรวจความฉลาดทางอารมณ์เด็กวัย 3-5 ปี กรมสุขภาพจิต ในปี พ.ศ.2545 พบว่าอยู่ในเกณฑ์ปกติที่ 139 – 202 คะแนน และปี พ.ศ.2550 พบว่าอยู่ในเกณฑ์ปกติในภาวะลดลงที่ 125 – 198 คะแนน ส่วนใหญ่ในด้านความคิด การปรับตัวต่อปัญหา และความกระตือรือร้น² นอกจากนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฯ ฉบับที่ 11 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม และจริยธรรม ด้วยการเตรียมความพร้อมของพ่อแม่และผู้ดูแลในการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางสมอง สติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ³ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการรับรู้ของพ่อแม่เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา และการปฏิบัติจริงในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด – 3 ปี โดยศึกษาพ่อแม่เด็กอายุแรกเกิด- 3 ปีที่มารับบริการ ณ คลินิกเด็กดี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ของพ่อแม่เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด-3 ปี ระดับการปฏิบัติจริงในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด-3 ปี และความสัมพันธ์การรับรู้กับการปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด - 3 ปี

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ วางกรอบแนวคิดในการวิจัย นิยามศัพท์ในการศึกษา วิธีการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล

กรอบแนวคิดการศึกษานี้ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรเพื่อในการศึกษาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้ ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ การรับรู้ของพ่อแม่เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด-3 ปี ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด-3 ปี

รวบรวมและทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูเด็ก และแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ งานวิจัยและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือพ่อแม่เด็กแรกเกิด-3 ปีโดยจำแนกพ่อแม่เด็กเป็น 6 กลุ่มอายุ ได้แก่พ่อแม่เด็กแรกเกิด-2 เดือน พ่อแม่เด็กอายุ 3-4 เดือน พ่อแม่เด็กอายุ 5-6 เดือน พ่อแม่เด็กอายุ 9-15 เดือน พ่อแม่เด็กอายุ 16-24 เดือน พ่อแม่เด็กอายุ 25-36 เดือน ที่มารับบริการ ณ คลินิกเด็กดี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา ในวันที่ 1-31 ตุลาคม 2555 ที่สมัครใจเข้าร่วมวิจัยและยินดียตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 281 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด- 3 ปีโดยพ่อแม่ในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สมุดสีชมพู) และเอกสารคู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยอนามัย 49 โครงสร้างแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของพ่อแม่ และลูก เป็นคำถามปลายเปิด 2 ข้อ คำถามปลายปิด 5 ข้อ และของลูก เป็นคำถามปลายเปิด 4 ข้อ คำถามปลายปิด 2 ข้อ 2) แบบสอบถามการรับรู้ เป็นคำถามปลายปิด ได้แก่ พ่อแม่เด็กอายุแรกเกิด-2 เดือน 5 ข้อ พ่อแม่เด็กอายุ 3-4 เดือน 4 ข้อ พ่อแม่เด็กอายุ 5-6 4 ข้อ พ่อแม่เด็กอายุ 9-15 เดือน 4 ข้อ พ่อแม่เด็กอายุ 16-24 เดือน 4 ข้อ พ่อแม่เด็กอายุ 25-36 เดือน 5 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนให้เลือก 5 ระดับ คือ ระดับมาก 5 คะแนน คะแนนเฉลี่ยที่ 4.24-5.00 ระดับค่อนข้างมาก 4 คะแนน คะแนนเฉลี่ยที่ 3.43-4.23 ระดับค่อนข้างน้อย 3 คะแนน คะแนนเฉลี่ยที่ 2.62-3.42 ระดับน้อย 2 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 1.82-2.61 ระดับน้อยที่สุด 1 คะแนน คะแนนเฉลี่ยที่ 1.00-1.81 3) แบบสอบถามการปฏิบัติจริงของพ่อแม่ เป็นคำถามปลายปิด ได้แก่ พ่อแม่เด็กอายุแรกเกิด-2 เดือน 5 ข้อ พ่อแม่เด็กอายุ 3-4 เดือน 4 ข้อ พ่อแม่เด็กอายุ 5-6 เดือน 4 ข้อ พ่อแม่เด็กอายุ 9-15 เดือน 4 ข้อ พ่อแม่เด็กอายุ 16-24 เดือน 4 ข้อ พ่อแม่เด็กอายุ 25-36 เดือน 5 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนให้เลือก 4 ระดับคือ ปฏิบัติจริงมากที่สุด 4 คะแนน คะแนนเฉลี่ยที่ 3.04-4.00 ปฏิบัติจริงมาก 3 คะแนน คะแนนเฉลี่ยที่ 2.28-3.03 ปฏิบัติจริงน้อย 2 คะแนน คะแนนเฉลี่ยที่ 1.52-2.27 ปฏิบัติจริงน้อยที่สุด 1 คะแนน คะแนนเฉลี่ยที่ 0.76-1.51 ไม่มีการปฏิบัติ 0 คะแนน คะแนนเฉลี่ยที่ 0.00-0.75

การตรวจสอบเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ นำไปทดลองใช้กับพ่อแม่เด็กแรกเกิด-3 ปีที่มารับบริการ ณ คลินิกเด็กดี ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยวิธี PPMR (Pearson Product Moment Correlation)

4. ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของพ่อแม่และลูก

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นพ่อแม่เด็กแรกเกิด- 3 ปี จำนวน 281 คน จำแนกเป็นพ่อ ร้อยละ 32 เป็นแม่ ร้อยละ 68 ลักษณะทั่วไปของพ่อ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 50 สถานภาพสมรส ทั้งหมดอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 100 อาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 27.8 การศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 45.6 รายได้ครอบครัวต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 10,000-20,000 บาท ร้อยละ 41.1 การรับข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่รับจากหนังสือพิมพ์/วารสาร ร้อยละ 51.1 การประชุม/อบรม ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการประชุม/อบรม ร้อยละ 76.7 สำหรับแม่ ด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 68.1 สถานภาพสมรส ส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 95.3 อาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 37.2 การศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 44 รายได้ครอบครัวต่อเดือน ส่วนใหญ่ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 45 การรับรู้ข่าวสาร ส่วนใหญ่รับรู้ทางหนังสือพิมพ์/วารสาร ร้อยละ 44 การประชุม/อบรม ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการประชุม/อบรม ร้อยละ 70.7 ด้านลูก มีเด็กแรกเกิด – 3 ปี ทั้งหมด 281 คน เพศชาย ร้อยละ 65.1 เพศหญิง ร้อยละ 34.9 ลักษณะทั่วไปเพศชาย พบว่า ส่วนใหญ่มีพี่น้อง 1-2 คน ร้อยละ 84.6 น้ำหนักแรกเกิด ส่วนใหญ่มีน้ำหนักมากกว่า 2,500 กรัม ร้อยละ 88 น้ำหนักปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีน้ำหนักตามเกณฑ์ ร้อยละ 83 ส่วนสูงปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีส่วนสูงตามเกณฑ์ ร้อยละ 87.4 สำหรับเพศหญิง พบว่า ส่วนใหญ่มีพี่น้อง 1-2 คน ร้อยละ 81.6 น้ำหนักแรกคลอด ส่วนใหญ่มีน้ำหนักมากกว่า 2,500 กรัม ร้อยละ 85.7 น้ำหนักปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีน้ำหนักตามเกณฑ์ ร้อยละ 85.7 ส่วนสูงปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีส่วนสูงตามเกณฑ์ ร้อยละ 87.8

2. การรับรู้ของพ่อแม่เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด – 3 ปี

การรับรู้ของพ่อกลุ่มเด็กแรกเกิด -2 เดือน ตามการรับรู้ของตนเองภาพรวมรับรู้ระดับค่อนข้างมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.02 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การทำเสียงเบา ๆ ในลำคอ หรือขยับแขนขา หรือร้องไห้ด้วยเสียงต่าง ๆ เพื่อบอกให้รู้ว่าต้องการอะไร มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.26 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสะดุ้ง ผวา หรือหยุดฟังเสียงเวลามีเสียงดัง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.89 พ่อกกลุ่มเด็กอายุ 3-4 เดือน ภาพรวมรับรู้ระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การหันมองหาเสียงที่ได้ยิน มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.64 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การส่งเสียงแสดงความไม่พอใจ หรือทำท่าหงุดหงิดเมื่อพ่อ แม่หรือคนรู้จักเดินจากไป โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.50 พ่อกกลุ่มเด็กอายุ 5-6 เดือน ภาพรวมรับรู้ระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การหันตามเสียงเรียกชื่อมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.78 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ชอบจ้องดูปากคน และเลียนเสียงตามเมื่อมีคนมาเล่นเสียงด้วย โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.28 พ่อกกลุ่มเด็กอายุ 9-15 เดือน ภาพรวมรับรู้ระดับค่อนข้างมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.63 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การส่งเสียงได้หลายพยางค์ เช่น จ้าจ๊ะ หม่า ๆ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.18 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การพูดคำอื่นที่มีความหมายได้

1-3 คำ เช่น นก แมว โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.32 กลุ่มเด็กอายุ 16-24 เดือน ภาพรวมรับรู้ระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การสนใจฟังเรื่องราวต่าง ๆ มากขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.57 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การพูดโต้ตอบได้เข้าใจ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.14 พ่อกลุ่มเด็กอายุ 25-36 เดือน ภาพรวมรับรู้ระดับค่อนข้างมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การรู้จักซักถาม พูดคุยโต้ตอบเป็นประโยคสั้น ๆ ได้ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.75 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการบอกชื่อ นามสกุลของตนเองได้ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.50 ดังตารางที่ 2.1

การรับรู้ของแม่กลุ่มเด็กแรกเกิด-2 เดือน ตามการรับรู้ของตนเองภาพรวมรับรู้ระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การใช้เสียงร้องในการบอกความต้องการของร่างกาย และสภาพอารมณ์ เช่น หิว เจ็บ ไม่สบาย มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.58 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสะดุ้ง ผวา หรือหยุดฟังเสียงเวลามีเสียงดัง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.05 แม่กลุ่มเด็กอายุ 3-4 เดือน ภาพรวมรับรู้ระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การหันมองหาเสียงที่ได้ยิน มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 4.62 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การส่งเสียงแสดงความไม่พอใจ หรือทำท่าหงุดหงิดเมื่อพ่อ แม่หรือคนรู้จักเดินจากไป โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.70 แม่กลุ่มเด็กอายุ 5-6 เดือนภาพรวมรับรู้ระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การหันตามเสียงเรียกชื่อ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.82 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเริ่มจดจำชื่อ สิ่งของต่าง ๆ ได้ดีขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.96 แม่กลุ่มเด็กอายุ 9-15 เดือนภาพรวมรับรู้ระดับค่อนข้างมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การส่งเสียงได้หลายพยางค์ เช่น จ้าจ๊ะ หม่า ๆ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.36 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การพูดคำอื่นที่มีความหมายได้ 1-3 คำ เช่น นก แมว โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.10 แม่กลุ่มเด็กอายุ 16-24 เดือนภาพรวมรับรู้ระดับค่อนข้างมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความสามารถในการทำตามคำสั่งง่าย ๆ ได้ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.43 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การพูดได้ 2 คำ ติดต่อกันได้ยาวขึ้น เช่น เอานม กินน้ำ แม่อุ้ม กินขนม โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.73แม่กลุ่มเด็กอายุ 25-36 เดือนภาพรวมรับรู้ระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การซื้อวิญวะร่างกายของตนเองหรือผู้อื่นหรือจากรูปภาพได้อย่างน้อย 6 ส่วน และความสามารถในการบอกชื่อนามสกุลตนเองได้ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากันคือ 4.55 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการเข้าใจเพศชาย-หญิงได้ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.77 ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้าน ภาษาเด็กแรกเกิด – 3 ปีของพ่อแม่ จำแนกรายกลุ่มอายุ รายข้อ และภาพรวม

พัฒนาการด้านภาษาเด็ก	$\bar{x}$	S.D	ระดับการรับรู้
เด็กแรกเกิด-2 เดือน (พ่อ)			
-ทำเสียงเบา ๆ ในลำคอ หรือขยับแขนขา หรือร้องไห้ด้วยเสียงต่าง ๆ เพื่อบอกให้รู้ว่าต้องการอะไร	4.26	.73	มาก
-มีการสะดุ้งผวาหรือหยุดฟังเสียงเวลามีเสียงดัง	3.89	.93	ค่อนข้างมาก
การรับรู้โดยรวม	4.02	.75	ค่อนข้างมาก
(แม่)			
-การใช้เสียงร้องในการบอกความต้องการของร่างกาย และสภาพอารมณ์ เช่น หิว เจ็บ ไม่สบาย	4.58	.70	มาก

พัฒนาการด้านภาษาเด็ก	$\bar{x}$	S.D	ระดับการรับรู้
-การสะดุ้ง ผวา หรือหยุดฟังเสียงเวลามีเสียงดัง	4.05	1.12	ค่อนข้างมาก
การรับรู้โดยรวม	4.31	.54	มาก
เด็กอายุ 3-4 เดือน (พ่อ)			
-การหันมองหาเสียงที่ได้ยิน	4.64	.49	มาก
-การส่งเสียงแสดงความไม่พอใจ หรือทำท่าหงุดหงิดเมื่อพ่อ แม่หรือคนรู้จักเดินจากไป	3.50	.51	ค่อนข้างมาก
การรับรู้โดยรวม	4.26	.40	มาก
(แม่)			
-การหันมองหาเสียงที่ได้ยิน	4.62	.49	มาก
-ส่งเสียงแสดงความไม่พอใจ ทำท่าหงุดหงิดเมื่อพ่อแม่หรือคนรู้จักเดินจากไป	3.70	1.04	ค่อนข้างมาก
การรับรู้โดยรวม	4.27	.52	มาก
เด็กอายุ 5-6 เดือน (พ่อ)			
-การหันตามเสียงเรียกชื่อ	4.78	.42	มาก
-ชอบจ้องดูปากคน และเลียนเสียงตามเมื่อมีคนมาเล่นเสียงด้วย	4.28	1.06	มาก
การรับรู้โดยรวม	4.53	.67	มาก
(แม่)			
-การหันตามเสียงเรียกชื่อ	4.82	.46	มาก
-การเริ่มจดจำชื่อ สิ่งของต่าง ๆ ได้ดีขึ้น	3.96	1.07	ค่อนข้างมาก
การรับรู้โดยรวม	4.44	.50	มาก
เด็กอายุ 9-15 เดือน (พ่อ)			
-การส่งเสียงได้หลายพยางค์ เช่น จ้าจ๊ะ หม่า ๆ	4.18	.93	ค่อนข้างมาก
-การพูดคำอื่นที่มีความหมายได้ 1-3 คำ เช่น นก แมว	3.32	1.24	ค่อนข้างน้อย
การรับรู้โดยรวม	3.63	.90	ค่อนข้างมาก
(แม่)			
-การส่งเสียงได้หลายพยางค์ เช่น จ้าจ๊ะ หม่า ๆ	4.36	.73	มาก
-การพูดคำอื่นที่มีความหมายได้ 1-3 คำ เช่น นก แมว	3.10	1.33	ค่อนข้างน้อย
การรับรู้โดยรวม	3.53	.93	ค่อนข้างมาก
เด็กอายุ 16-24 เดือน (พ่อ)			
-การสนใจฟังเรื่องราวต่าง ๆ มากขึ้น	4.57	.51	มาก
-การพูดโต้ตอบได้เข้าใจ	4.14	.66	ค่อนข้างมาก
การรับรู้โดยรวม	4.46	.43	มาก
(แม่)			
-สามารถทำตามคำสั่งง่าย ๆ ได้	4.43	.58	มาก
-พูดได้ 2 คำ ติดต่อกันได้ยาวขึ้น เช่น เอานม กินน้ำ แม่อุ้ม กินขนม	3.73	1.35	ค่อนข้างน้อย
การรับรู้โดยรวม	4.15	.63	ค่อนข้างมาก
เด็กอายุ 25-36 เดือน (พ่อ)			

พัฒนาการด้านภาษาเด็ก	$\bar{x}$	S.D	ระดับการรับรู้
-รู้จักซักถาม พูดคุยโต้ตอบเป็นประโยคสั้น ๆ ได้	4.75	.50	มาก
-สามารถบอกชื่อ นามสกุลของตนเองได้	3.50	.41	ค่อนข้างมาก
การรับรู้โดยรวม	4.05	.41	ค่อนข้างมาก
(แม่)			
-ชื่อวัยระงายกายของตนเองหรือผู้อื่นหรือจากรูปภาพได้อย่างน้อย 6 ส่วน	4.55	.52	มาก
-สามารถบอกชื่อ นามสกุลตนเองได้	4.55	.52	มาก
-สามารถเข้าใจเพศชาย-หญิงได้	3.77	.97	ค่อนข้างมาก
การรับรู้โดยรวม	4.26	.45	มาก

3. การปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด-3 ปี

การปฏิบัติจริงของพ่อกลุ่มเด็กแรกเกิด -2 เดือนภาพรวมมีการปฏิบัติจริงระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพูดคุยทำเสียงโต้ตอบ สบตา เอียงหน้าไปมาช้า ๆ ให้ลูกมองตาม มีการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.52 ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการพูดคุยขณะให้ลูกดูดนมแม่ หรือเปลี่ยนผ้าอ้อม หรืออาบน้ำ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.05 พ่อกลุ่มเด็กอายุ 3-4 เดือนภาพรวมมีการปฏิบัติจริงระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การกล่าวทักทาย เรียกชื่อลูกเมื่อพบกัน, การเล่น หยอกล้อหัวเราะกับลูก มีการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.00 เท่ากัน ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการเล่านิทาน ร้องเพลง เทกเลื่อมเวลาให้นอนโดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.35 พ่อกลุ่มเด็กอายุ 5-6 เดือนภาพรวมมีการปฏิบัติจริงระดับมากที่สุด 3.85 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเรียกชื่อลูกในทิศทางต่าง ๆ เพื่อให้ลูกหันตามเสียงมีการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.07 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ พูดด้วยน้ำเสียงที่หลากหลาย เช่น เสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ เสียงทุ้ม เสียงแหลม โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.71 พ่อกลุ่มเด็กอายุ 9-15 เดือนภาพรวมมีการปฏิบัติจริง ระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.02 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพูดคุยถึงสิ่งที่กำลังทำอยู่กับลูก หรือพูดสิ่งที่ลูกสนใจ เช่น หม่า ๆ มีการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.72 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เล่านิทาน อ่านหนังสือ ร้องเพลง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.64 พ่อกลุ่มเด็กอายุ 16-24 เดือนภาพรวมมีการปฏิบัติจริงระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พูดคุยโต้ตอบกับลูกช้า ๆ ชัดถ้อย ชัดคำ เช่น อาบน้ำ กินข้าว และให้ลูกพูดตาม มีการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.71 ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการอ่านหนังสือออกเสียงให้เด็กฟังเมื่อเด็กพร้อม โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.92 พ่อกลุ่มเด็กอายุ 25-36 เดือนภาพรวมมีการปฏิบัติจริงระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ชวนลูกเล่าเรื่องต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน รับฟังและตอบคำถามของลูกด้วยความสนใจ มีการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.25 ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สอนให้ลูกรู้จักเพศชาย-หญิง เช่น พ่อเป็นผู้ชาย แม่เป็นผู้หญิง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.50 ดังตารางที่ 3.1

การปฏิบัติจริงของแม่กลุ่มเด็กแรกเกิด -2 เดือนภาพรวมมีการปฏิบัติจริงระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพูดคุยทำเสียงโต้ตอบ สบตา เอียงหน้าไปมาช้า ๆ ให้ลูกมองตาม มีการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.82 ส่วนการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ พูดคุยขณะให้ลูกดูดนมแม่ หรือเปลี่ยนผ้าอ้อม หรืออาบน้ำ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.55 แม่กลุ่มเด็กอายุ 3-4 เดือนภาพรวมมีการปฏิบัติจริงระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนค่าเฉลี่ย 3.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การ

กล่าวทักทาย เรียกชื่อลูกเมื่อพบกันมีการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.00 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเล่านิทาน ร้องเพลง เหย่งเวลาให้นอน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.87 แม่กลุ่มเด็กอายุ 5-6 เดือนภาพรวมมีการปฏิบัติจริงระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรียกชื่อลูกในทิศทางต่าง ๆ เพื่อให้ลูกหันตามเสียง, การพูดคุย ได้ตอบ ถึงสิ่งที่ทำกับลูก หรือที่ลูกสนใจ เช่น อาบน้ำ กินข้าว มีการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.86 เท่ากัน ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ พูดด้วยน้ำเสียงที่หลากหลาย เช่น เสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ เสียงทุ้ม เสียงแหลม โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.48 แม่กลุ่มเด็กอายุ 9-15 เดือนภาพรวมมีการปฏิบัติจริงระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.30 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพูดคุยถึงสิ่งที่กำลังทำอยู่กับลูก หรือพูดสิ่งที่ลูกสนใจ เช่น หมา ๆ มีการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.90 ส่วนการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เล่านิทาน อ่านหนังสือ ร้องเพลง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.93 แม่กลุ่มเด็กอายุ 16-24 เดือนภาพรวมมีการปฏิบัติจริงระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพูดคุยได้ตอบกับลูกซ้ำ ๆ ซัดถ้อย ซัดคำ เช่น อาบน้ำ กินข้าว และให้พูดตามมีการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.52 ส่วนการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การอ่านหนังสือออกเสียงให้เด็กฟังเมื่อเด็กพร้อม โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.78 แม่กลุ่มเด็กอายุ 25-36 เดือนภาพรวมมีการปฏิบัติจริงระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การชี้ให้ลูก รู้จักอวัยวะส่วนต่าง ๆ อย่างน้อย 6 ส่วน เช่น ตา จมูก ปาก หู มือ เท้ามีการปฏิบัติที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.77 ส่วนการปฏิบัติที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสอนให้ลูกรู้จักเพศชาย-หญิง เช่น พ่อเป็นผู้ชาย แม่เป็นผู้หญิง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.77 ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติจริงในการส่งเสริมพัฒนาการด้าน
ภาษาเด็กแรกเกิด - 3 ปีของพ่อแม่ จำแนกรายกลุ่มอายุ รายข้อ และภาพรวม

การส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา	$\bar{x}$	S.D	ระดับการปฏิบัติจริง
เด็กอายุแรกเกิด-2 เดือน (พ่อ)			
-การพูดคุยทำเสียงโต้ตอบ สบตา เียงหน้าไปมาซ้ำ ๆ ให้ลูกมองตาม	3.52	1.07	ค่อนข้างมาก
-การพูดคุยขณะให้ลูกดูนมแม่ หรือเปลี่ยนผ้าอ้อม หรืออาบน้ำ	3.05	1.39	ค่อนข้างน้อย
การปฏิบัติจริงโดยรวม	3.31	1.00	มากที่สุด
(แม่)			
-พูดคุยทำเสียงโต้ตอบ สบตา เียงหน้าไปมาซ้ำ ๆ ให้ลูกมองตาม	3.82	.52	มากที่สุด
-พูดคุยขณะให้ลูกดูนมแม่ หรือเปลี่ยนผ้าอ้อม หรืออาบน้ำ	3.55	.89	มากที่สุด
การปฏิบัติจริงโดยรวม	3.69	.56	มากที่สุด
เด็กอายุ 3-4 เดือน (พ่อ)			
-กล่าวทักทาย เรียกชื่อลูกเมื่อพบกัน	4.00	.00	มากที่สุด
-เล่น หยอกล้อหัวเราะกับลูก	4.00	.00	มากที่สุด
-เล่านิทาน ร้องเพลง เหย่งเวลาให้นอน	3.35	1.15	มากที่สุด
การปฏิบัติจริงโดยรวม	3.76	.33	มากที่สุด
(แม่)			

การส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา	$\bar{x}$	S.D	ระดับการปฏิบัติจริง
-กล่าวทักทาย เรียกชื่อลูกเมื่อพบกัน	4.00	.00	มากที่สุด
-เล่านิทาน ร้องเพลง เหน่กล่อมเวลาให้นอน	2.87	1.29	มากที่สุด
การปฏิบัติจริงโดยรวม	3.69	.35	มากที่สุด
เด็กอายุ 5-6 เดือน (พ่อ)			
-เรียกชื่อลูกในทิศทางต่าง ๆ เพื่อให้ลูกหันตามเสียง	4.07	.26	มากที่สุด
-พูดด้วยน้ำเสียงที่หลากหลาย เช่น เสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ เสียงทุ้ม เสียงแหลม	3.71	.61	มากที่สุด
การปฏิบัติจริงโดยรวม	3.85	.30	มากที่สุด
(แม่)			
-เรียกชื่อลูกในทิศทางต่าง ๆ เพื่อให้ลูกหันตามเสียง	3.86	.51	มากที่สุด
-พูดคุยโต้ตอบ ถึงสิ่งที่ทำกับลูก หรือที่ลูกสนใจ เช่น อาบน้ำ กินข้าว	3.86	.44	มากที่สุด
-พูดด้วยน้ำเสียงที่หลากหลาย เช่น เสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ เสียงทุ้ม เสียงแหลม	3.48	1.08	มากที่สุด
การปฏิบัติจริงโดยรวม	3.75	.50	มากที่สุด
เด็กอายุ 9-15 เดือน (พ่อ)			
-พูดคุยถึงสิ่งที่กำลังทำอยู่กับลูก หรือพูดสิ่งที่ลูกสนใจ เช่น หม่า ๆ	3.72	.65	มากที่สุด
-เล่านิทาน อ่านหนังสือ ร้องเพลง	2.64	1.25	มาก
การปฏิบัติจริงโดยรวม	3.02	.83	มาก
(แม่)			
-พูดคุยถึงสิ่งที่กำลังทำอยู่กับลูก หรือพูดสิ่งที่ลูกสนใจ เช่น หม่า ๆ	3.90	.30	มากที่สุด
-การเล่านิทาน อ่านหนังสือ ร้องเพลง	2.93	1.16	มาก
การปฏิบัติจริงโดยรวม	3.30	.65	มากที่สุด
เด็กอายุ 16-24 เดือน (พ่อ)			
-พูดคุยโต้ตอบกับลูกซ้ำๆ ชดถ้อยชดคำเช่น อาบน้ำ กินข้าวและให้ลูกพูดตาม	3.71	.61	มากที่สุด
-อ่านหนังสือออกเสียงให้เด็กฟังเมื่อเด็กพร้อม	2.92	.91	มาก
การปฏิบัติจริงโดยรวม	3.44	.65	มากที่สุด
(แม่)			
-พูดคุยโต้ตอบกับลูกซ้ำๆ ชดถ้อยชดคำ เช่น อาบน้ำ กินข้าว และให้พูดตาม	3.52	.99	มากที่สุด
-ฝึกให้ลูกเก็บของเล่นเมื่อเล่นเสร็จแล้ว	3.52	1.27	มาก
-อ่านหนังสือออกเสียงให้เด็กฟังเมื่อเด็กพร้อม	2.78	.93	มากที่สุด
การปฏิบัติจริงโดยรวม	3.29	.93	มากที่สุด
เด็กอายุ 25-36 เดือน (พ่อ)			
-ชวนลูกเล่าเรื่องต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน รับฟังและตอบคำถามของลูกด้วยความสนใจ	3.25	1.50	มากที่สุด
-สอนให้ลูกรู้จักเพศชาย-หญิง เช่น พ่อเป็นผู้ชาย แม่เป็นผู้หญิง	2.50	1.29	มาก
การปฏิบัติจริงโดยรวม	2.80	1.33	มาก
(แม่)			

การส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา	$\bar{x}$	S.D	ระดับการปฏิบัติจริง
-ชี้ให้ลูกรู้จักอวัยวะส่วนต่างๆ อย่างน้อย 6 ส่วน เช่น ตา จมูกปาก หู มือ เท้า	3.77	.44	มากที่สุด
-สอนให้ลูกรู้จักเพศชาย-หญิง เช่น พ่อเป็นผู้ชาย แม่เป็นผู้หญิง	2.77	1.30	มาก
การปฏิบัติจริงโดยรวม	3.24	.84	มากที่สุด

4. ความสัมพันธ์ในการรับรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา และการปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด- 3 ปี

การรับรู้ของพ่อแม่เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา และการปฏิบัติจริงในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด - 3 ปีภาพรวมพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกรายกลุ่มอายุพบว่า การรับรู้ของพ่อแม่กลุ่มเด็กอายุแรกเกิด-2 เดือน, อายุ 9-15 เดือน, 16-24 เดือน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงความสัมพันธ์การรับรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา และการปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด - 3 ปี ภาพรวม และจำแนกตามกลุ่มอายุ

การรับรู้กับการปฏิบัติจริง	พ่อ		แม่	
	(R _{xy})	P - value	(R _{xy})	P - value
1. การรับรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา ต่อการปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด- 2 เดือน	0.460**	0.001	0.483* *	0.000
2. การรับรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา ต่อการปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กอายุ 9-15 เดือน	0.317**	0.002	0.317* *	0.002
3. การรับรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา ต่อการปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กอายุ 16-24 เดือน	0.362**	0.028	0.362* *	0.028
4. การรับรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา ต่อการปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด - 3 ปีภาพรวม	0.053	0.864	-0.082	0.789

** p < 0.001

สรุปและอภิปรายผล

การรับรู้ และการปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในแต่ละกลุ่มอายุมีการรับรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและค่อนข้างมาก ซึ่งใกล้เคียงกันมาก เช่นเดียวกับการปฏิบัติจริงพบว่า พ่อแม่แต่ละกลุ่มอายุมีการปฏิบัติจริงในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาภาพรวมไม่แตกต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อแต่ละกลุ่มอายุ พบว่า การรับรู้พัฒนาการด้านภาษา และการปฏิบัติจริงบางข้อที่พ่อแม่เด็กแต่ละกลุ่มอายุมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพ่อแม่ยังขาดการองค์ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา และแนวทางการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กแต่ละกลุ่มวัยให้ได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วน ได้แก่ พ่อแม่กลุ่มเด็กแรกเกิด - 2 เดือนคือการสวดมนต์หรือหยุดฟังเสียงเวลาผีเสื้อดัง พ่อแม่กลุ่มเด็กอายุ 3-4 เดือนคือ การส่งเสียงแสดงความไม่พอใจ หรือทำท่าหงุดหงิดเมื่อพ่อแม่หรือคนรู้จักเดินจากไป พ่อแม่กลุ่มเด็กอายุ 5-6 เดือนคือการขบจ้องดูปากคนและการ

เลียนเสียงตามเมื่อมีคนมาเล่นเสียงด้วย, การเริ่มจดจำสิ่งของต่าง ๆ ได้ดีขึ้น พ่อแม่กลุ่มเด็กอายุ 9-15 เดือนคือ การพูดคำอื่นที่มีความหมายได้ 1-3 คำ เช่นนก แมว พ่อแม่กลุ่มเด็กอายุ 16-24 เดือนคือเด็กสามารถพูดโต้ตอบได้เข้าใจ, เด็กสามารถพูดได้ 2 คำติดต่อกันได้ยาวขึ้น เช่น เอานม กินน้ำ กินขนม แม่อุ้ม พ่อแม่กลุ่มเด็กอายุ 25-36 เดือนคือ เด็กสามารถบอกชื่อ นามสกุลตนเองได้, เด็กเข้าใจเพศชาย-หญิงได้

ส่วนการปฏิบัติจริงของพ่อแม่เด็กแต่ละกลุ่มอายุที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ พ่อแม่กลุ่มเด็กแรกเกิด – 2 เดือนคือ การพูดคุยขณะให้ลูกดูนมแม่ หรือเปลี่ยนผ้าอ้อมหรืออาบน้ำ พ่อแม่กลุ่มเด็กอายุ 3-4 เดือนคือ การเล่านิทาน ร้องเพลง เทก่ล่อมเวลาให้นอน พ่อแม่กลุ่มเด็กอายุ 5-6 เดือนคือ การพูดด้วยน้ำเสียงที่หลากหลาย เช่น เสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ เสียงทุ้ม เสียงแหลม พ่อแม่เด็กกลุ่มอายุ 9-15 เดือนคือ การเล่านิทาน อ่านหนังสือ ร้องเพลง พ่อแม่กลุ่มเด็กอายุ 16-24 เดือนคือ การอ่านหนังสือออกเสียงให้เด็กฟังเมื่อเด็กพร้อม พ่อแม่เด็กกลุ่มอายุ 25-36 เดือนคือ การสอนให้ลูกรู้จักเพศชาย-หญิง เช่น พ่อเป็นผู้ชาย แม่เป็นผู้หญิง สอดคล้องกับการสำรวจพัฒนาการเด็กปฐมวัยปี 2550 ของสุขจรี ว่องเดชากุลที่พบว่าพัฒนาการด้านภาษาเด็กปฐมวัยยังเป็นปัญหามาอย่างต่อเนื่อง และพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูมีความถี่ในการเล่านิทาน 5 วันต่อสัปดาห์ขึ้นไปมีเพียงร้อยละ 45.5 เท่านั้น² และการศึกษาบทบาทของบิดาในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 1-3 ปีของนิตยา พรธนาภพ พบว่าในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาบิดาไม่ได้เน้นเรื่องการเล่านิทานให้ลูกฟัง¹⁴ รวมถึงการศึกษาผลของสถานการณ์ความไม่สงบต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กวัย 1-5 ปีของรอฮานี เจอะอาแซ และคณะปี 2553 พบว่า เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาล่าช้ามากที่สุดร้อยละ 21 และพบว่ากลุ่มเด็กที่ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการด้วยการเล่านิทาน ร้องเพลงมีอัตราเด็กที่พัฒนาการล่าช้าต่ำกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการ¹⁵

ด้านความสัมพันธ์ในการรับรู้เกี่ยวกับพัฒนาการ และการปฏิบัติจริงในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของพ่อแม่ พบว่า พ่อแม่เด็กกลุ่มอายุแรกเกิด-2 เดือน, อายุ 9-15 เดือน, อายุ 25-36 เดือน มีการรับรู้ที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าพ่อแม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับเลี้ยงดู การส่งเสริมพัฒนาการ และมีประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกคนก่อน ๆ ที่ผ่านมาสอดคล้องกับข้อมูลทั่วไปของพ่อแม่ด้านการรับรู้ข่าวสารในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์/วารสารโทรทัศน์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน/ญาติ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลทั่วไปของลูกที่พบว่าส่วนใหญ่ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนพี่น้องอยู่ในระหว่าง 1-2 คน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดการรับรู้ และบทบาทที่ปฏิบัติจริงที่ผู้วิจัยได้สรุปไว้ว่า การแสดงบทบาทที่ปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กแรกเกิด-3 ปีให้มีพัฒนาการด้านภาษาสมวัยได้ขึ้นขึ้นกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงการมีประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ผ่านการพูดคุยสื่อสารด้วยความเข้าใจ เอื้ออาทรต่อกัน การมองเห็นคุณค่าของความเป็นพ่อแม่ที่มีผลต่อตนเอง และสังคม มีแรงจูงใจที่ต้องการให้ลูกมีพัฒนาการด้านภาษาสมวัยเป็นแรงขับให้เกิดผลต่อการกระทำ และความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่นั้นให้ดีที่สุดจะส่งผลให้พ่อแม่สามารถปฏิบัติตามบทบาทได้จริงบรรลุผลตามบทบาทที่คาดหวังของสังคมและตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ ข้อมูลการรับข่าวสาร จำนวนบุตรของพ่อแม่เด็กอายุแรกเกิด-2 เดือน อายุ 9-15 เดือน อายุ 25-36 เดือน ว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด เพื่อเอามาอ้างอิงการอภิปรายได้

สรุปผลการศึกษา การรับรู้และการปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในแต่ละกลุ่มอายุมีการรับรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษาภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและค่อนข้างมาก ซึ่งใกล้เคียงกันมาก เช่นเดียวกับการปฏิบัติจริงพบว่า พ่อแม่แต่ละกลุ่มอายุมีการปฏิบัติจริงในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาภาพรวมไม่แตกต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อแต่ละกลุ่มอายุ พบว่า การรับรู้พัฒนาการ

ด้านภาษา และการปฏิบัติจริงบางข้อที่พ่อแม่เด็กแต่ละกลุ่มอายุมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพ่อแม่ยังขาดการองค์ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา และแนวทางการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กแต่ละกลุ่มวัยให้ได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วน ด้านความสัมพันธ์ในการรับรู้เกี่ยวกับพัฒนาการ และการปฏิบัติจริงในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของพ่อแม่ พบว่า พ่อแม่เด็กกลุ่มอายุแรกเกิด-2 เดือน, อายุ 9-15 เดือน, อายุ 25-36 เดือน มีการรับรู้ที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าพ่อแม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับเลี้ยงดู การส่งเสริมพัฒนาการ และมีประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกคนก่อน ๆ ที่ผ่านมาสอดคล้องกับข้อมูลทั่วไปของพ่อแม่ด้านการรับรู้ข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดการรับรู้ และบทบาทที่ปฏิบัติจริงที่ผู้วิจัยได้สรุปไว้ว่า การแสดงบทบาทที่ปฏิบัติจริงของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กแรกเกิด-3 ปีให้มีพัฒนาการด้านภาษาสมวัยได้ขึ้นขึ้นกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงการมีประสบการณ์การเลี้ยงดูที่ผ่านมา การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ผ่านการพูดคุยสื่อสารด้วยความเข้าใจ เอื้ออาทรต่อกัน การมองเห็นคุณค่าของความเป็นพ่อแม่ที่มีผลต่อตนเองและสังคม มีแรงจูงใจที่ต้องการให้ลูกมีพัฒนาการด้านภาษาสมวัยเป็นแรงขับให้เกิดผลต่อการกระทำ และความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่นั้นให้ดีที่สุดจะส่งผลให้พ่อแม่สามารถปฏิบัติตามบทบาทได้จริงบรรลุผลตามบทบาทที่คาดหวังของสังคมและตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย กรมอนามัย

1. ควรผลักดันให้มีการกำหนดนโยบายส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้วยการอ่านเป็นวาระเร่งด่วนแห่งชาติ และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องจริงจังเพื่อยกระดับสติปัญญาเด็กไทยให้สมดุลรอบด้านสู่เป้าหมาย เก่ง ดี มีสุข

2. ประชาสัมพันธ์สร้างกระแสค่านิยมใหม่ “สายสัมพันธ์ครอบครัวอบอุ่น สู่ครอบครัวเข้มแข็ง” เพื่อเป็นฐานพัฒนาเด็กแรกเกิด – 3 ปีมีพัฒนาการด้านภาษาได้สมวัยผ่านสื่อที่หลากหลายอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ คลินิกเด็กดี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา

1. ควรพัฒนารูปแบบการให้บริการ เป็นศูนย์เรียนรู้ให้พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูนำไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแต่ละช่วงวัยที่บ้านได้อย่างเหมาะสม

2. ควรเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรกเกิด – 3 ปีในหลักสูตรโรงเรียนพ่อแม่

3. อบรมพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ และทักษะการประเมินพัฒนาการด้านภาษาเด็กแต่ละช่วงวัยได้อย่างถูกต้อง

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาและการประเมินพัฒนาการด้านภาษาของพ่อแม่เด็กแรกเกิด – 3 ปี

2. ควรศึกษาการจัดทำคู่มือการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กแรก-3 ปีสำหรับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

1. นิตยา คชภักดี, นิชรา เรืองดารกานนท์, รวีวรรณ รุ่งไพบรวัณ. 2554. พัฒนาการเด็ก, ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้วยการอ่าน, พัฒนาการทางภาษาล่าช้า. **ตำราพัฒนาการและพฤติกรรมเด็กสำหรับเวชปฏิบัติทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร. พิมพ์ที่บริษัทปิยอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์ จำกัด.
2. www.saiyairakhospital.com/Back-office/upload/document/aaa.doc. ค้นวันที่ 10 มิถุนายน 2555.
3. สำนักงานนายรัฐมนตรี. 2554. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะผู้สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559**. (อัดสำเนา).
4. http://reg.ksu.ac.th/teacher/sudatip/Elearning_files/data5.html. ค้นวันที่ 27 กรกฎาคม 2555.
5. สนธยา มโหทาน. 2548. การรับรู้บทบาทที่กำหนด บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.). ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษามหาบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
6. องค์การพัฒนาดนเอง. การรับรู้. สืบค้นจาก : <http://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/Perception>. ค้นวันที่ 22 ธันวาคม 2555.
7. ครูแก้ว. 2553. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท(Role). สืบค้นจาก : <http://guru.google.co.th/guru/thread?tid>. ค้นวันที่ 3 พฤษภาคม 2555.
8. ณรงค์ เส่งประชา. แนวคิดทฤษฎีบทบาทหน้าที่. สืบค้นจาก : <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=3765.msg11011>. ค้นวันที่ 3 พฤษภาคม 2555.
9. บังอร เทพเทียน และ ปิยฉัตร ตระกูลวงษ์. การดูแลเด็กปฐมวัยของประเทศไทยวารสารสาธารณสุขและการพัฒนา 2550 ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 หน้า117-126 สืบค้นจาก : <http://www.aihd.mahidol.ac.th>. ค้นวันที่ 22 ธันวาคม 2555.
10. ศูนย์การเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. **โครงการสำรวจความเสี่ยงของครอบครัวไทย. 2550. ความรู้เกี่ยวกับครอบครัว** สืบค้นจาก : <http://www.socialwarning.m-society.go.th/risk/5.html>. ค้นวันที่ 4 พฤษภาคม 2555.
11. คลินิกเด็ก.คอม **คุยเรื่องลูกตามภาษาแม่ๆจ๋า ปัญหาลูกพูดช้า** สืบค้นจาก : <http://www.achute.com/index.php?mo=3&art=231668>. ค้นวันที่ 27 เมษายน 2555.
12. <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?>. ค้นวันที่ 19 เมษายน 2555.
13. สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์เชียงใหม่ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. พัฒนาการในเด็กปกติมีอะไรบ้าง สืบค้นจาก : [http://clients.intellectsystems.net/nutrition_affiliates_new/345\\$1](http://clients.intellectsystems.net/nutrition_affiliates_new/345$1). ค้นวันที่ 24 เมษายน 2555.
14. นิตยา พรธนาภพ. 2552. **บทบาทของบิดาในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 1- 3 ปี : กรณีศึกษาบิดา-เด็ก1-3 ปี ที่มารับบริการ ณ คลินิกเด็กดี ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี**. (อัดสำเนา).
15. รอฮานี เจอะอาแซ และคณะ. 2554. **ผลของสถานการณ์ความไม่สงบต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กวัย1-5 ปี ในจังหวัดชายแดนภาคใต้**. (อัดสำเนา).
16. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว.กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. **สายใยรักสายใยครอบครัว** สืบค้นจาก : www.women-family.go.th/ ค้นวันที่ 3 สิงหาคม 2555
17. คันธวุฒิ พลอยอุบล. 2551. **การรับรู้บทบาทและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการควบคุมโรคมาลาเรีย จังหวัดยะลา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

บรรณานุกรม

- ครูแก้ว. 2553. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท(Role). สืบค้นจาก : <http://guru.google.co.th/guru/thread?tid>. ค้นวันที่ 3 พฤษภาคม 2555.
- คลินิกเด็ก.คอม. คอยเรื่องลูกตามภาษาแม่ๆจ๋า ปัญหาลูกพูดช้า สืบค้นจาก : <http://www.achute.com/index.php?mo=3&art=231668>. ค้นวันที่ 27 เมษายน 2555.
- คันธวุฒิ พลอยอุบล. 2551. การรับรู้บทบาทและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการควบคุมโรคมาลาเรีย จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. องค์กร เสี่ยงประชา. แนวคิดทฤษฎีบทบาทหน้าที่. สืบค้นจาก : <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=3765.msg11011>. ค้นวันที่ 3 พฤษภาคม 2555.
- นิตยา คชภักดี, นิชรา เรืองดารกานนท์, รวีวรรณ รุ่งไพบรวัช. 2554. พัฒนาการเด็ก, ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้วยการอ่าน, พัฒนาการทางภาษาล่าช้า. ตำราพัฒนาการและพฤติกรรมเด็กสำหรับเวชปฏิบัติทั่วไป. กรุงเทพมหานคร. พิมพ์ที่บริษัทปิยอนต์ เอ็นเทอร์ไพรซ์ จำกัด.
- นิตยา พรธรรณภพ. 2552. บทบาทของบิดาในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 1- 3 ปี : กรณีศึกษาบิดา-เด็ก 1-3 ปี ที่มารับบริการ ณ คลินิกเด็กดี ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี. (อวดสำเนา).
- บังอร เทพเทียน และ ปิยฉัตร ตระกูลวงษ์. การดูแลเด็กปฐมวัยของประเทศไทยวารสารสาธารณสุขและการพัฒนา 2550 ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 หน้า117-126 สืบค้นจาก : <http://www.aihd.mahidol.ac.th>. ค้นวันที่ 22 ธันวาคม 2555.
- รอฮานี เจอะอาแซ และคณะ. 2554. ผลของสถานการณ์ความไม่สงบต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กวัย1-5 ปี ในจังหวัดชายแดนภาคใต้. (อวดสำเนา).
- สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์เชียงใหม่ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. พัฒนาการในเด็กปกติมีอะไรบ้าง สืบค้นจาก : http://clients.intellectsystems.net/nutrition_affiliates_new/34551. ค้นวันที่ 24 เมษายน 2555.
- สนธยา มโหทาน. 2548. การรับรู้บทบาทที่กำหนดบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.). ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว.กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. สายใยรักสายใยครอบครัว สืบค้นจาก : www.women-family.go.th/ ค้นวันที่ 3 สิงหาคม 2555
- สำนักงานนายรัฐมนตรี. 2554. ยุทธศาสตร์การพัฒนาค้นสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. (อวดสำเนา).
- ศูนย์การเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. โครงการสำรวจความเสี่ยงของครอบครัวไทย. 2550. ความรู้เกี่ยวกับครอบครัว สืบค้นจาก : <http://www.socialwarning.m-society.go.th/risk/5.html>. ค้นวันที่ 4 พฤษภาคม 2555.
- องค์กรพัฒนาตนเอง. การรับรู้. สืบค้นจาก : <http://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/Perception>. ค้นวันที่ 22 ธันวาคม 2555.
- <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?> ค้นวันที่ 19 เมษายน 2555.
- http://reg.ksu.ac.th/teacher/sudatip/Elearning_files/data5.html. ค้นวันที่ 27 กรกฎาคม 2555.
- <http://www.saiyairakhospital.com/Back-office/upload/document/aaa.doc>. ค้นวันที่10 มิถุนายน 2555.